



Hogeschool van Amsterdam

Media, Informatie en Communicatie

Media & Maatschappij 2

**Plegen gepeste tieners eerder zelfmoord als hier vaak
in de media over bericht wordt?**

Leonie Thielemans

P105A

Tutor : n.v.t.

Docent : B. van den Berg

Propedeuse

2 april 2013



Inhoud

1	Inleiding	4
2	Essay	5
3	Literatuurlijst	7



1 Inleiding

In opdracht van de Hogeschool van Amsterdam heb ik een essay geschreven over een mediatheorie in combinatie met een mediaproduct. In dit essay zal ik een verband leggen tussen de mediatheorie agendasetting en de berichtgeving over gepeste tieners die recent zelfmoord hebben gepleegd.



2 Essay

Plegen gepeste tieners eerder zelfmoord als hier vaak in de media over bericht wordt?

Tim Ribberink, Fleur Bloemen en Anass Aouragh. Drie namen, drie gepeste tieners, drie zelfdodingen. Alledrie deze zaken zijn breed uitgemeten in de media. Maar hadden Fleur en Anass ook zelfmoord gepleegd als Tim niet in het nieuws was gekomen met zijn zelfdoding? Plegen gepeste tieners eerder zelfmoord als hier vaak in de media over bericht wordt?

In 1970 is de agendasettingtheorie ontwikkeld. Agendasetting is het proces van, bedoelde of onbedoelde, media-invloed waarbij de belangrijkheid van gebeurtenissen, kwesties of personen bij het publiek bepaald wordt door de verslaggeving in de media. Hoe meer media-aandacht, hoe meer belang het publiek aan iets hecht (Encyclo, z.j.). Aan de hand van deze mediatheorie kunnen we de berichten over zelfdodingen van Fleur en Anass analyseren.

De grondgedachte van de agendasetting is de constatering dat de media bepalen wat er door ontvangers besproken en gedaan kan worden. Massamedia kunnen ontvangers geen mening opdringen, maar ze kunnen wel invloed uitoefenen door de onderwerpkeuze. Ze maken niet alleen allerlei gebeurtenissen bekend, maar bepalen ook over welke feiten en processen gesproken en nagedacht wordt (Van Wijk, 2011).

Op 1 november besloot Tim Ribberink een einde aan zijn leven te maken, omdat hij vermoedelijk erg gepest werd. De media doken er bovenop en elk detail van Tim zijn zelfdoding werd besproken. Een paar weken daarna, op 11 december 2012, besloot Fleur Bloemen ook uit het leven te stappen. Ook hier zou de reden pesten zijn geweest. Op 7 februari 2013 werd Anass dood gevonden in het bos. Ook hier bleek het om zelfdoding te gaan en werd er als reden het pesten gegeven (Nationale Zorggids, 2013).

De hoeveelheid media-aandacht is leidend in de agendasettingtheorie. Als media een tijdje intensief berichten over zelfmoord door pesten, is het volgens de agendasettingtheorie aannemelijk dat het publiek dit onderwerp ook belangrijker gaat vinden (Nieuwsmonitor, z.j.).

Agenda setting gaat over de invloed van de media op de grote massa. De agendasetting-theorie zegt niet dat de media bepaalt hoe de grote massa doet, maar wel waar de grote massa met elkaar over praat (Marketingportaal, z.j.).



Agendasetting meet dus kennistoename en geen gedrags-verandering. Als bepaalde onderwerpen op de gespreksagenda van de ontvangers terecht zijn gekomen, wil dat alleen zeggen dat de massamedia in staat zijn te bepalen waarover de mensen praten en niet wat ze denken (Van Wijk, 2011). Het is dus aannemelijk om te zeggen dat media kennis laat toenemen, maar gedrag niet verandert. Fleur en Anass zouden dus, ook zonder dat Tim zijn zelfmoord in het nieuws was gekomen, zichzelf van het leven hebben beroofd.

Maar dat neemt niet af dat pesten een groot maatschappelijk probleem is. Zelfmoord is dat ook. De indruk bestaat dat beide fenomenen zich steeds vaker voordoen. De buitensporige media-aandacht die zelfmoord door pesten de laatste tijd heeft gehad, geeft je de indruk dat iedere gepeste tiener aan de mogelijkheid denkt om zelfmoord te plegen. Het is verontrustend dat de media ons kennis laten maken met de 'oplossing' zelfmoord.

Het is nogal ongenueanceerd om te zeggen dat deze tieners zelfmoord hebben gepleegd omdat ze gepest werden. Er moet meer nuance komen in de berichtgeving over zelfdoding. Als een tiener zelfmoord pleegt, is dat vaak omdat er meer problemen spelen dan alleen het pesten (Nationale Zorggids, z.j.). Het gaat hierbij om framing. Bij framing wordt niet alleen een onderwerp aan de orde gesteld, ook de manier waarop het onderwerp wordt gepresenteerd is belangrijk (Van Doorn, 2007). De media hebben het in de berichtgeving over Tim, Fleur en Anass alleen maar over het pesten als reden voor de zelfdoding gehad, terwijl er waarschijnlijk zo veel meer aan de hand is geweest.

Zelfmoord is bijna altijd het gevolg van een complexe samenloop van omstandigheden. Van alle mensen die zelfmoord plegen, heeft 90 procent een psychische stoornis (Mens en Samenleving, 2013). Daarnaast spelen erfelijke aanleg en omstandigheden een grote rol. Pesten hoort thuis in de categorie omstandigheden. Maar dat betekent niet dat elke gepeste tiener zelfmoord pleegt. Integendeel zelfs, de overgrote meerderheid van de gepeste tieners pleegt geen zelfmoord.

De media laten kennis toenemen, maar het gedrag van de gepeste tieners verandert er niet door. Gepeste tieners plegen geen zelfmoord door de berichtgeving daarover in de media. Wel zorgen de media ervoor dat het bij ons op de gespreksagenda komt te staan.



3 Literatuurlijst

A.N. van Doorn. (2007). *Massamedia*. Plaats van uitgave: Essener B.V

Encyclo. (z.j.). Opzoeken: *agendasetting*. Geraadpleegd op: 24 maart 2013, van:
<http://www.encyclo.nl/begrip/Agenda-setting>

Marketingportaal. (z.j.). *Agendasetting*. Geraadpleegd op: 2 april 2013, van:
<http://www.marketingportaal.nl/pagina/92/agenda-setting-theorie>

Mens en Samenleving. (2 januari 2013). *Zelfmoord of zelfdoding*. Geraadpleegd op: 2 april 2013, van: <http://mens-en-samenleving.infonu.nl/psychologie/53107-zelfmoord-of-zelfdoding.html>

Nationale Zorggids. (11 januari 2013). Rol media bij zelfdoding onderwerp van debat. Geraadpleegd op: 2 april 2013, van:
<http://www.nationalezorggids.nl/sections/jeugdzorg/articles/14261-rol-media-bij-zelfdoding-onderwerp-van-debat>

Nieuwsmonitor. (z.j.). *Theorie*. Geraadpleegd op: 24 maart 2013, van:
<http://www.nieuwsmonitor.net/p/6/Theorie>

Van Wijk. (2011). *De Media-explosie*. Plaats van uitgave: Sdu Uitgevers bv